Arbetsuppgifter för Ortopedkliniken

inom Vävnadsinrättningen för ben i Västra Götalandsregionen

För godkännande av donator och beslut om och genomförande av tillvaratagande krävs:
Läkare med vana och erfarenhet av höftartroplastik samt kunskap om donation, tillvaratagande och användning av benvävnad.

För övriga uppgifter krävs:
Hälso- och sjukvårdspersonal med kompetens att inhämta samtycke och att genomgöra intervju enligt följdfrågor till hälsodeklaration.

Före tillvaratagandet
När det beslutas att en patient skall opereras med primär artroplastik i höftleden meddelas benbanksansvarig på Operationsavdelningen om planerad bendonation via befintligt operationsplaneringssystem eller genom att dokument för godkända donatorer (”Samtycke till donation” och ”Hälsodeklaration för bendonator”) når benbanksansvarig på Operationsavdelningen. Donationen genomförs inte om patienten inte lämnar sitt samtycke eller om donationsutredningen visar något hinder.

Patienterna får antingen skriftlig information hemskickad och muntlig information i samband med inskrivningssamtalet eller både muntlig och skriftlig information vid inskrivningssamtalet. Frivillighet och möjlighet att ta tillbaka samtycket betonas.

”Samtycke till donation” undertecknas av informatör och patient (om patienten inte gjort det innan). **Kopia av undertecknad samtyckesblankett ges till patienten.**

Patientens identitet kontrolleras och ”Hälsodeklaration för bendonator” gås igenom med en strukturerad intervju baserad på ”Följdfrågor till hälsodeklaration”. Blanketten undertecknas av intervjuare och patient (om patienten inte gjort det innan).

Vid inskrivning (eller motsvarande) görs en bedömning av ansvarig läkare om patienten kan godkännas som donator baserat på:

- att patienten samtyckt
- hälsodeklarationen
- preoperativa provsvar för Hb, LPK, SR och CRP (förs in på hälsodeklarationen)
- läkarens egen kunskap om patienten

Godkännandet av donatorn är samtidigt ett beslut om att tillvarata benvävnad från donatorn. Godkännande/beslut ska dokumenteras och signeras på Hälsodeklarationen. Uppgiften kan inte delegeras. Om personen inte godkänns som donator återlämnas samtycket och hälsodeklaration eller kasseras i samråd med personen.

Remisser för donationsprovtagning (som ska ske i samband med tillvaratagandet av benvävnad) och odlingar på tillvaratagen benvävnad förbereds *enligt lokal rutin* på mottagning, vårdavdelning eller operationsavdelning. Provsvarshantering sker *enligt lokal rutin*.

Arbetsuppgifter för Ortopedkliniken

inom Vävnadsinrättningen för ben i Västra Götalandsregionen

Korrekt ifylld Hälsodeklaration och Samtyckesblankett för **godkända donatorer** (+ eventuella remisser) lämnas till operationsavdelningen i god tid före operationen. Hälsodeklaration och Samtyckesblankett följer sedan den tillvaratagna benvävnaden.

Vid tillvaratagandet
Läkaren som utför och ansvarar för höftprotesoperationen ansvarar också för tillvaratagandet av benvävnad. Läkaren ska säkerställa att hans/hennes namn anges på Tillvarataganderapporten.

Efter tillvaratagandet
Beslut att godkänna eller kassera benvävnad för användning görs av enhetens medicinskt ansvarig läkare eller benbanksansvarig (*enligt lokal rutin*) så snart resultat av smittester och bakterieodlingar är tillgängliga. Beslutet dokumenteras och signeras på Tillvarataganderapporten. Vid positivt provsvar på någon av smittesterna informerar enhetens medicinskt ansvarig läkare den läkare som utfört höftprotesoperationen och som i sin tur informerar patienten.

Användning av benvävnad
Om benvävnad behövs vid en operation ska läkaren som planerat operationen rekvirera benvävnad från vävnadsinrättningens enhet på det egna sjukhuset via befintligt operationsplaneringssystem med uppgift om blodgrupp, antal och storlek.

Läkaren som utför och ansvarar för operationen ansvarar också för användningen av benvävnaden och beslutar om uttagen/levererad benvävnad skall användas. Uppgiften kan inte delegeras.

Läkaren säkerställer också att uppgift om kodnummer (hela SEC-koden) på använd benvävnad förs in i mottagarens journal enligt lokal rutin.